



ANKARA SANAYİ ODASI



Güney Sudan Cumhuriyeti ÜLKE NOTU

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

03 Şubat 2020

Ülke Künyesi

Resmi Adı	Güney Sudan Cumhuriyeti
Devlet Başkanı	Salva Kiir Mayardit
Başkenti	Juba
Konuşulan Diller	İngilizce(resmi dil), Juba Arapçası
Yönetim biçimi	Siyasi Partiler Konseyi'ne kayıtlı 14 siyasi parti bulunmaktadır
Yüzölçümü	644.329 km ²
Nüfus	12,5 milyon (2016 tahmini)
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla - GSYİH	11,8 milyar ABD Doları
Kişi Başına Düşen GSYİH	237,44 USD (2016)
GSYİH Büyüme Oranı (Yıllık)	-%13,8 yıllık değişim (2016)
Para birimi	Güney Sudan Poundu (SSP)
Zaman dilimi	GMT+3
Ülke Tarihi	<p>Güney Sudan 1955 yılından beri sürdürdüğü bağımsızlık mücadelesini 2011 yılında elde etmiştir. Bütün bu süre zarfından Sudan ile Güney Sudan arasında uzun süreli bir iç savaş yaşanmış ve milyonlarca insan hayatını kaybetmiştir. Güney Sudan'ın bağımsızlık mücadelesi özellikle İsrail, Amerika ve Avrupalı devletler tarafından maddi, manevi her yönden desteklenmiştir. 2011 yılında gerçekleşen bağımsızlık referandumu ile ülke Afrika'nın 54. ülkesi olarak resmen tanınmıştır.</p>
Siyasi ve İdari Yapı	<p>Güney Sudan 2011 yılı Ocak ayında yapılan referandum çerçevesinde 9 Temmuz 2011 tarihinde bağımsızlığını ilan etmiş ve Birleşmiş Milletlerin 193. üyesi olmuştur. Anayasaya göre yönetim şekli Cumhuriyet/Başkanlık olup devlet yapılanması eyaletlerden oluşmaktadır.</p> <p>Ülke bağımsızlığını kazandığı günlerden itibaren devam eden anlaşmazlıklar neticesinde 2013 yılında iç savaşa sürüklenmiş, uluslararası aktörlerin devreye girdiği uzun müzakerelerden sonra 2015 yılında iç savaşı durduran barış anlaşması imzalanmıştır.</p> <p>Barış anlaşmasına rağmen ülkede çatışma ve siyasi istikrarsızlık devam etmiş, 2016 yılının Temmuz ayında Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ve Cumhurbaşkanı 1. Yardımcısı Riek Machar'a bağlı askerler arasında çatışmalar meydana gelmiştir.</p> <p>Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi'nin (IGAD) ulusal barış ve diyalog sürecini yeniden canlandırma girişimi çerçevesinde Addis Ababa'da gerçekleştirilen Güney Sudan zirvesinin ardından düzenlenen ve tüm çatışan tarafların katıldığı 21 Aralık 2017 tarihli Forumda bir barış ve ateşkes anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma ivedilikle ateşkesin sağlanması, ulusal barış ve diyalogun başlatılması ve insani yardım koridorlarının açık tutulması başlıklarını içermiştir.</p> <p>IGAD ve uluslararası toplumun ortak girişimi olarak gündeme gelen Güney Sudan barış sürecini yeniden canlandırma forum toplantılarının ikinci tur görüşmeleri 5 Şubat 2018 tarihinde Addis Ababa'da başlamıştır. Şubat ayı</p>

	<p>boyunca yapılan ve zaman zaman kesintiye uğrayan görüşmelerde hükümet ve muhalif cephe arasında yeni döneme ilişkin bazı hususlarda anlaşmazlıklar giderilememiştir.</p> <p>2018 yılının Haziran ve Ağustos aylarında Sudan himayesinde taraflar biraraya gelerek Hartum Deklarasyonu adı verilen barış anlaşmasını imzalamıştır.</p> <p>Hartum'da imzalanan anlaşmaların teyidi ve uygulama eksikliklerin giderilmesi amacıyla iktidar ve muhalif cephe, IGAD himayesinde 12 Eylül 2018'de Addis Ababa'da yeniden bir araya gelerek "Güney Sudan'daki Çatışmanın Çözümüne İlişkin Yeniden Canlandırılmış Anlaşma'yı (R-ARCSS)" imzalamıştır. Nihai Barış Anlaşmasında, ateşkese uyulması, çatışmaların durdurulması, barış ve güven ortamının tesisi, kalıcı barışın tesisi yönünde savaşı tarafların egemen oldukları bölgelerde halkın barış ve uzlaşma koşullarına hazırlanması yer almıştır. Anlaşma hükümleri ayrıca, tüm siyasi eğilimleri içerecek şekilde üç yıl sürecek yeni bir geçiş dönemi hükümeti tesis edilmesini, bu süre sonunda seçimlere gidilmesini öngörmektedir.</p> <p>Mayıs 2019'da oluşturulması gereken Geçiş Koalisyon Hükümetinin kurulması, önce 6 ay ötelenerek 12 Kasım 2019'a, daha sonra 7 Kasım 2019 tarihinde Entebbe'de düzenlenen Zirve sonucunda 12 Kasım 2019 itibarıyla 100 gün sonraya ertelenmiştir.</p>
<p>Ekonomik Yapı</p>	<p>Güney Sudan BM kriterlerine göre en az gelişmiş ülke kategorisindedir. Devlet bütçe gelirlerinin % 98'ini, milli gelirin %80'ini petrol gelirleri oluşturur. 15 Aralık 2013'de başlayan ve petrol bölgesinde devam eden iç çatışmalarla yarıya düşen petrol üretimi yüzünden bütçe gelirleri azalmıştır. Dünya genelinde petrol fiyatlarında yaşanan düşüş de devlet gelirlerindeki kaybı arttırmıştır. Mart 2018'de ülkede ekonomik iflas ilan edilmiştir.</p> <p>Güney Sudan'ın toplam ihracatının neredeyse tamamını ve GSYİH'nin %40'ından fazlasını petrolden elde edilen gelirler oluşturmaktadır. Bu nedenle dünyanın petrole en bağımlı ülkelerinden birisidir. Güney Sudan'da 2014 yılında kişi başına düşen GSMH 1.111 Dolardan 2017 yılında 200 Doların altına düşmüştür. Petrol gelirleri haricinde ülkede tarım sektörünün gelişme potansiyeli bulunmaktadır.</p> <p>Güney Sudan ekonomisinin 2018-2019 mali yılında %3.2'lik bir büyüme oranıyla 2017-2018 yılında yaşanan %3.5'lük daralmayı telafi ettiği tahmin edilmektedir. Enflasyon 2017-2018 mali yılında %121,8 olmuşken, bu oran 2018-2019 mali yılında %60.8' düşmüştür.</p> <p>Güney Sudan'da siyasi istikrarın tesis edilmesiyle bütçe harcamalarının savunma ve güvenlikten, ülke ekonomisini kalkındıracak sektörlerle yönelmesi beklenmektedir.</p> <p>Ülke tarıma elverişli geniş arazilere sahiptir. Değerli ağaçlardan oluşan orman zenginlikleri vardır. Bakir doğası turizmin gelişmesi için idealdir. Madenleri çok çeşitli ve rezervleri zengindir. Ülkede barış ve istikrar tesis edilebildiği takdirde, ekonomik gelişim ve yatırım olanakları açısından önemli potansiyel arzettiği değerlendirilmektedir.</p>
<p>Türkiye-Güney Sudan Cumhuriyeti Siyasi İlişkileri</p>	<p>Türkiye Güney Sudan'ı bağımsızlığını takiben ilk tanıyan ülkelerden birisidir. Türkiye tarafından Ocak 2011'de açılan Juba Başkonsolosluğu, Güney Sudan Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ilanının hemen ardından Büyükelçiliğe dönüştürülmüştür.</p>

	<p>9 Temmuz 2011 tarihinde Juba’da düzenlenen bağımsızlık töreninde ülkemizi dönemin Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz temsil etmiştir. Güney Sudan Cumhuriyeti de ilk Büyükelçiliklerinden birini 2012 Haziran ayında Ankara’da açmıştır.</p> <p>Türkiye ile Güney Sudan Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen karşılıklı üst düzey ziyaretler vesilesiyle yasal altyapının tamamlanmasına gayret edilmektedir.</p> <p>Dönemin Dışişleri Bakanı Nihal Deng Nihal 22-23 Kasım 2012 tarihlerinde Sayın Bakanımızın davetlisi olarak ülkemizi ziyaret etmiş ve Ankara Büyükelçiliği’nin resmi açılışı yapılmıştır.</p> <p>Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit, beraberinde Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı Dr. Barnaba Marial Benjamin, Devlet Başkanlığı Ofisi Bakanı Awan Guol Riak olduğu halde 23-25 Nisan 2015 tarihlerinde Çanakkale ve İstanbul’da düzenlenen “ Çanakkale Kara Savaşlarının 100 üncü Yıldönümünü Anma Törenleri”ne katılmıştır.</p> <p>Güney Sudan ile ekonomik/ticari ilişkilerimizin gelişmeye açık bir potansiyeli bulunmaktadır. İki ülke arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması Nisan 2017’de imzalanmıştır. 2018 yılında toplam ticaret hacmimiz 2,69 milyon Dolar, ihracatımız 2,5 milyon Dolar, ithalatımız 154 bin Dolar olmuştur. 2019 yılının ilk 10 ayında toplam ticaret hacmimiz 2,83 milyon Dolar, ihracatımız 2,68 milyon Dolar, ithalatımız 150 bin Dolar olmuştur.</p> <p>Ülkemiz tarafından Güney Sudan’da TİKA eşgüdümünde, kapasite artırımı ve teknik işbirliği çalışmalarına öncelik verilmektedir.</p> <p>Eğitim işbirliği bağlamında ve Türkiye Bursları kapsamında, Güney Sudan’dan 2019-2020 döneminde 29 öğrenciye burs sağlanmıştır. Bugüne kadar toplam 124 Güney Sudanlı öğrenciye burs sağlanmıştır.</p>
<p>Türkiye – Güney Sudan İlişkileri</p>	<p>Her ne kadar Türkiye Sudan’ın bölünmesini desteklemese de Güney Sudan’ın bağımsızlığını ilan etmesinin ardından Güney Sudan’ı tanımış ve diplomatik ilişkiler kurma yoluna gitmiştir. Ülkenin bağımsızlık kazanmasının hemen ardından Türkiye başkent Juba’da elçilik açmış ve Türk Hava Yolları İstanbul-Juba uçuşlarına başlamıştır. Güney Sudan’da Ankara’ya elçi atayarak elçiliğini açmış ve böylece iki ülke arasında diplomatik ilişki kurulmuştur. Ancak 2013 yılında Güney Sudan’da başlayan iç savaş ilişkilerin istenilen seviyeye çıkmasına mani olmuştur. 2017 yılında ülkede başgösteren açlık krizi nedeniyle Kızılay ve İHH gibi kurumlar ülkeye insani yardım götürmüşlerdir.</p>

TÜRKİYE CUMHURİYETİ JUBA BÜYÜKELÇİLİĞİ

16.01.2020 Bilgi Notu

Siyasi Durum:

Anayasaya göre yönetim şekli Cumhuriyet/Başkanlık olup, devlet yapılanması eyaletlerden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ve Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Dr. Riek Machar Teny arasında çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle 2013 ve 2016 yıllarında ülkede iç savaş yaşanmıştır.

Ülkede barışın sağlanabilmesi amacıyla bölgesel kuruluşlar ve devletler ile uluslararası kuruluşların bugüne kadar çok sayıda girişimi olmuştur. Cumhurbaşkanı Mayardit ve Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Machar son olarak Güney Sudan'ın da üyesi olduğu Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi'nin (IGAD) himayesinde 12 Eylül 2018'de Addis Ababa'da yeniden bir araya gelerek, "Güney Sudan'daki Çatışmanın Çözümüne İlişkin Yeniden Canlandırılmış Anlaşma'yı (R-ARCSS)" imzalamıştır. Nihai Barış Anlaşmasında, ateşkese uyulması, çatışmaların durdurulması, barış ve güven ortamının tesisi, kalıcı barışın tesisi yönünde savaşıyan tarafların egemen oldukları bölgelerde halkı barış ve uzlaşma koşullarına hazırlaması yer almıştır.

Anlaşma hükümleri ayrıca, tüm siyasi eğilimleri içerecek şekilde üç yıl sürecek yeni bir geçiş dönemi hükümeti tesis edilmesi, bu süre sonunda seçimlere gidilmesini öngörmektedir. Eyalet sayı ve sınırlarına ilişkin sorunlar teknik bir komiteye havale edilmekte, Cumhurbaşkanı Mayardit'in geçiş dönemindeki hükümette görevinin devam etmesi, birinci yardımcılığına Machar'ın getirilmesi, bakanlık sayısının artırılması, siyasi gruplara oransal dağılım uygulanması taahhüt edilmektedir.

Mayıs 2019'da kurulması gereken Geçiş Koalisyon Hükümetinin kurulması, R-ARCSS kapsamındaki gerekli güvenlik teminatlarının yerine getirilmediği gerekçesiyle önce 6 ay ötelenerek 12 Kasım 2019'a, 7 Kasım 2019 tarihinde Entebbe'de düzenlenen Zirve sonucunda 12 Kasım itibarıyla 100 gün sonraya bırakılmıştır.

Ekonomik Durum:

Dünyanın en az gelişmiş ve mali iflasını resmen açıklamış ülkelerinden biri olan Güney Sudan ekonomisine ilişkin sağlıklı veri bulunmamaktadır. 13.262.184 nüfuslu ülkenin 11,8 milyar Dolarlık gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) yüzde 70'ini petrol, yüzde 10'unu tarım, yüzde 7'sini imalat, yüzde 6,1'ini hizmet sektörü ve geri kalanını ise diğer sektörel faaliyetlerin oluşturduğu öngörülmektedir. Dünyada ekonomisi petrole en bağımlı ülke olan Güney Sudan'ın GSYİH'sı 2017 yılında yüzde 6,3 oranında azalmış, küresel petrol fiyatlarındaki hafif toparlanmanın desteklenmesiyle bu azalış 2018 yılında yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir. Gelir vergisindeki artış, yüksek enflasyon, iç savaşın uzantısı çatışmalar, petrol üretiminde yaşanan kesintiler, petrol fiyatlarındaki düşüş ve zayıf tarımsal üretim GSYİH'daki düşüşlerde etkili olmaktadır. Öte yandan, küresel petrol fiyatlarında ve petrol üretiminde öngörülen artışlar sayesinde, geçen yıl yüzde 3,8 azalan reel GSYİH'nın 2019 yılında yüzde 2,6, 2020 yılında ise 2,5 oranında azalması öngörülmektedir. Ayrıca, 2018 yılı itibarıyla ülkede kişi başına düşen milli gelir 240 Dolar, enflasyon oranı yüzde 104,1'dir. Ülkenin toplam ihracatı 3 milyar Dolar, ithalatı ise 1,05 milyar Dolar'dır. Petrol ihracatı toplam ihracatın yüzde 98'ini oluşturmaktadır.

Ülkede güvenilir bir bankacılık sistemi bulunmamaktadır. Ayrıca, birçok ülkede bulunan banka ve finans kuruluşları Güney Sudan'ın Sudan'dan 2011 yılında bağımsızlığını kazanan bir devlet olduğu ayırımına henüz varmamış olup, her iki ülkeye de çeşitli yaptırımlar uygulanmakta olduğundan bu hususta veri tabanlarını güncellenememiştir. Sudan'ın ABD'nin terörizmi destekleyen ülkeler listesinde yer alması nedeniyle, ABD yaptırımlarına konu olmak istemeyen finans kuruluşları Güney

Sudan'da adres kaydı bulunan kişilerin bankacılık işlemlerini durdurup hesaplarını bloke edebilmektedir. Ayrıca, Güney Sudanlı bazı siyasetçi, bürokrat ve iş insanlarına yönelik olarak ABD, AB ve BM Güvenlik Konseyi tarafından yaptırımlar uygulanmaktadır. Son dönemde, yaptırımların etkinliğini arttırmak ve yaptırım listesindeki kişilerin ABD finans piyasalarına erişimini tamamen engellemek amacıyla ABD tarafından ön alıcı tedbir kararları alınmaya başlanmıştır. Ancak, bu kararların hayata geçirilmesinden uluslararası bankacılık işlemi yapan Güney Sudan'da yerleşik birçok kişinin etkilenmeye başladığı ve yaptırımlara konu olmayan kişilerin bile Güney Sudan'da yerleşik olmaları nedeniyle banka ve kredi kartı hesaplarının bloke edilmeye başlandığı bilinmektedir. Ayrıca, BM Güvenlik Konseyi tarafından Güney Sudan'a silah ambargosu uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan nedenlerle dünya ekonomisiyle bütünleşme noktasında büyük sorunları bulunmakla birlikte Güney Sudan, zengin petrol kaynakları, tarıma elverişli arazileri ve dünyanın en genç nüfusuna sahip olması nedenleriyle, içinden geçmekte olduğu kırılgan barış sürecini tamamlaması ve ülkede istikrarın sağlanması halinde, orta ve uzun vadede önemli bir ihracat pazarı haline gelebilecektir.

İkili Siyasi İlişkiler

Ülkemiz, Güney Sudan'ın 9 Temmuz 2011 tarihindeki bağımsızlığını ilk tanıyan ülkelerden biridir. Ülkemizin Güney Sudan'daki temsiliyeti bağımsızlık ilanı sonrasında 2011 yılı Kasım ayında Büyükelçilik düzeyine çıkarılmıştır. Güney Sudan ilk Büyükelçiliklerinden birisini 2012 yılı Haziran ayında Ankara'da açmıştır. İlişkilerimiz olumlu seyretmektedir.

Cumhurbaşkanı ve Dışişleri Bakanı Düzeyindeki Temaslar

Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Eski Bakanı Nhial Deng Nhial, Sayın Bakanımızın daveti üzerine, 22-23 Kasım 2012 tarihinde ülkemizi ziyaret etmiş ve Ankara Büyükelçiliğinin resmi açılışı yapılmıştır.

Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit, Sayın Cumhurbaşkanımızın daveti üzerine, 23-25 Nisan 2015 tarihlerinde Çanakkale ve İstanbul'da düzenlenen "Çanakkale Kara Savaşlarının 100. Yıldönümünü Anma Törenleri"ne katılmış ve Sayın Cumhurbaşkanımızla görüşmüştür.

Sayın Cumhurbaşkanımız 26 Ocak 2017 tarihinde talebi üzerine Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ile telefonda görüşmüştür. Mevcut işbirliğinin devamı ve karşılıklı ziyaret davetleri gündeme gelmiştir.

Sayın Bakanımız, 17-19 Şubat 2017 tarihlerinde düzenlenen Münih Güvenlik Konferansı marjında Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Taban Deng Gai ile görüşmüştür.

İkili Ekonomik ve Ticari İlişkiler

2017 Nisan ayında Ankara'da imzalanan Ekonomik ve Ticaret İşbirliği Anlaşması paralelinde çerçeve anlaşmaları tamamlanarak, ekonomik ilişkilere ivme kazandırılması çabaları sürmektedir. Mevcut koşullarda Güney Sudan'la ekonomik işbirliği konusundan ülke ekonomisinden kaynaklı nedenlerle büyük sıkıntılar bulunmaktadır.

2016 yılında 196.644 Dolar olan ikili ticaret hacmimiz, 2017 yılında 2.696.169 Dolar'a ve 2018 yılında 2.857.330 Dolar olarak gerçeklemiştir. Ticaret hacmimiz 2019 yılının ilk 10 ayında 2.839.000 Dolar'a (ihracat: 2.689.000 Dolar, ithalat: 150.000 Dolar) ulaşmıştır.

Halen üç Türk inşaat firması (bağımsızlıktan önce gelip yerleşmiş olup) Juba merkezli faaliyetlerini sürdürmektedir. Firmalarımız Juba'da otel ve BM binalarının, elektrik şebekesi üretim merkezinin, kamu kurumu lojmanlarının, karayollarının ile Juba ve Abyei havalimanlarının inşası gibi projeler üstlenmişler ve madencilik alanında yatırımlarda bulunmuşlardır.

Kalkınma Yardımları ile Eğitim ve Kültür İşbirliği

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) Juba Program Koordinasyon Ofisi 2017 yılı Haziran ayında faaliyetlerine başlamıştır. Bugüne kadar TİKA tarafından Güney Sudan'ın farklı bölgelerinde eğitim, sağlık, tarım vb. alanlarda çok sayıda proje hayata geçirilmiştir.

Ayrıca, ihtiyaç halinde, AFAD vb. kurumlarımızın ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarımızın yetkilileri Güney Sudan'a gelerek afet yönetimi alanlarında çeşitli çalışmalar yürütmekte ve insani yardım faaliyetleri düzenlemektedir.

Türkiye Maarif Vakfı (TMV) Güney Sudan Direktörü 2019 yılı Eylül ayında atanmıştır. Ofis kurma çalışmaları devam etmektedir. TMV, Güney Sudan'da okul açılması yönünde fizibilite çalışmaları yapmaktadır.

Bakanlığımızın Diplomasi Akademisi tarafından, Güney Sudanlı diplomatlara her yıl genel diplomasi, arabuluculuk, barışı koruma faaliyetleri, müzakere teknikleri, uluslararası ilişkiler, diplomasi, dış politika ve büyükelçilik yönetimi alanlarını kapsayan eğitim programları tertip edilmiştir.

Ayrıca, bugüne kadar toplam 124 Güney Sudanlı öğrenciye Türkiye Bursları verilmiştir.

Konsolosluk İlişkileri

Güney Sudan'la karşılıklı olarak umuma mahsus, hizmet ve hususi pasaportlara vize uygulanmaktadır. Yalnızca diplomatik pasaport sahipleri karşılıklı olarak vizeden muaftır.